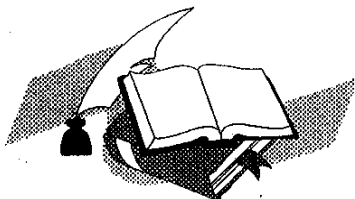

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH
VIỆN XÂY DỰNG ĐẢNG

- ☆ -

KỶ YẾU

ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CẤP BỘ:

**TỔ CHỨC BỘ MÁY VÀ PHƯƠNG THỨC HOẠT ĐỘNG
CỦA ĐẢNG BỘ CƠ SỞ TRONG CÁC TRƯỜNG
CHÍNH TRỊ Ở NƯỚC TA HIỆN NAY -
THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP**

*Chủ nhiệm đề tài: PTS NGUYỄN VĂN BIÊU
Phó Viện trưởng Viện Xây dựng Đảng*

*Thư ký khoa học: Cử nhân VŨ XUÂN ĐIỀM
Giảng viên chính Viện Xây dựng Đảng*

HÀ NỘI - 1997

324

1571198

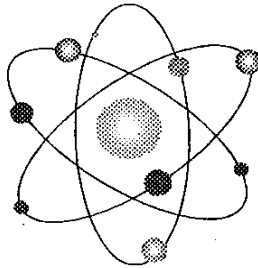
MỤC LỤC

		<u>Trang</u>
PGS LÊ VĂN LÝ	Chức năng, nhiệm vụ của Đảng bộ Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh.	3
PGS, PTS TRẦN TRUNG QUANG	Mấy ý kiến về vai trò, trách nhiệm của Đảng uỷ (trung tâm) Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh đối với công tác tổ chức và cán bộ.	10
GIÁO SƯ ĐẬU THẾ BIỂU	Đảng bộ các trường chính trị lãnh đạo xây dựng đội ngũ cán bộ. Nguyên tắc nội dung và biện pháp tiến hành.	16
PTS LƯƠNG XUÂN KHAI	Về vai trò của Đảng (đảng uỷ, chi uỷ) trong công tác tổ chức cán bộ ở Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh	25
PTS LƯƠNG XUÂN KHAI	Xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức ở Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh theo định hướng cải cách nền hành chính nhà nước.	29
NGUYỄN MINH HOÀN	Đặc điểm tình hình nhiệm vụ của các trường chính trị và những đòi hỏi của thời kỳ đổi mới với các đảng bộ cơ sở trong các trường chính trị.	41
THẠC SĨ TỐNG TRẦN SINH	Tổ chức đảng trong các trường chính trị. Thực trạng và giải pháp.	52
NGUYỄN HUY HÙNG	Cơ sở lý luận và thực tiễn xác định chức năng, nhiệm vụ của Đảng bộ cơ sở trong các trường chính trị.	68
VŨ XUÂN ĐIỂM	Công tác tư tưởng của Đảng bộ cơ sở trong các trường chính trị - Thực trạng và giải pháp.	75

THẠC SĨ ĐÌNH XUÂN TỰ	Nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của chi bộ Đảng trong các trường chính trị hiện nay.	87
VŨ ĐĂNG TIÊN	Mô hình và con đường hình thành tổ chức cơ sở Đảng trong sạch vững mạnh trong các trường chính trị cấp tỉnh, thành hiện nay.	104
THẠC SĨ NGUYỄN NGỌC CẢN	Mối quan hệ giữa đảng uỷ và giám đốc trong các trường chính trị hiện nay - Thực trạng và giải pháp.	113
PTS ĐỖ NGỌC NINH	Tổ chức cơ sở đảng trong các trường chính trị lãnh đạo nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên.	121
NGUYỄN THANH BÌNH	Đảng bộ Phân viện Thành phố Hồ Chí Minh nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ giai đoạn mới.	132
NGUYỄN THẾ CƯỜNG	Đảng bộ trường chính trị tỉnh Minh Hải (nay là hai trường chính trị Bạc Liêu và Cà Mau) nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ đào tạo cán bộ trong thời kỳ mới (1990-1996).	138
LÂM QUỐC TUẤN	Đảng uỷ các trường chính trị lãnh đạo công tác thanh niên: Nội dung và các biện pháp tiến hành.	164
PTS CAO DUY HẠ	Đảng bộ Học viện lãnh đạo công tác hậu cần phục vụ giảng dạy và nghiên cứu khoa học.	178
PTS ĐẶNG ĐÌNH PHÚ	Hiệu quả công tác kiểm tra ở các tổ chức cơ sở đảng trong các trường chính trị hiện nay - Thực trạng và giải pháp.	183

TẬP THỂ TÁC GIẢ NGHIÊN CỨU, VIẾT THAM LUẬN:

1. PGS Lê Văn Lý, Viện trưởng Viện Xây dựng Đảng.
2. PGS, PTS Trần Trung Quang, Phó Viện trưởng Viện Xây dựng Đảng.
3. GS Đậu Thế Biểu.
4. PTS Lương Xuân Khai, Vụ trưởng Vụ TCCB.
5. Cử nhân Nguyễn Minh Hoàn.
6. Thạc sỹ Tống Trần Sinh, Vụ trưởng Vụ các Trường chính trị.
7. Cử nhân Nguyễn Huy Hùng.
8. Cử nhân Vũ Xuân Điềm.
9. PGS, PTS Nguyễn Tĩnh Gia, Phó Chủ nhiệm khoa Triết.
10. Thạc sỹ Định Xuân Tụ.
11. Cử nhân Vũ Đăng Tiên.
12. Thạc sỹ Nguyễn Ngọc Cẩn.
13. PTS Đỗ Ngọc Ninh.
14. Cử nhân Nguyễn Thanh Bình, Giám đốc Phân viện TP. Hồ Chí Minh.
15. Cử nhân Nguyễn Thế Cường, Phó giám đốc Trường Chính trị tỉnh Bạc Liêu.
16. Cử nhân Lâm Quốc Tuấn.
17. PTS Cao Duy Hạ, Chánh Văn phòng Học viện CTQG Hồ Chí Minh.
18. PTS Cao Duy Hạ
19. PTS Đặng Đình Phú.

CHỨC NĂNG, NHIỆM VỤ CỦA ĐẢNG BỘ HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

*(Bài viết tham gia đề tài khoa học:
Nâng cao năng lực lãnh đạo của Đảng ở các trường chính trị)*

PGS LÊ VĂN LÝ

Đề tài này không đề cập đến toàn bộ hệ thống trường chính trị. Nhưng từ một đối tượng cụ thể là Đảng bộ Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh có thể liên hệ đến Đảng bộ các phân viện và các trường chính trị tỉnh, thành phố.

Xác định đúng chức năng, nhiệm vụ và tìm những giải pháp thực hiện chức năng, nhiệm vụ đó là vấn đề quan trọng trong công tác xây dựng Đảng của Đảng Học viện hiện nay. Điều này đã được bàn luận những, song vẫn còn những ý kiến khác nhau. Tôi xin trình bày một số suy nghĩ của mình về vấn đề này.

Trước hết phải xác định căn cứ pháp lý khi bàn về chức năng, nhiệm vụ của Đảng bộ Học viện. Đó là các chỉ thị, nghị quyết, quyết định của Đảng, đặc biệt là quy định số 51/QĐ-TW ngày 19-11-1992 của Ban Bí thư. Đây là quyết định về chức năng nhiệm vụ của Đảng bộ, chi bộ trong các đơn vị sự nghiệp (trường học, Viện nghiên cứu, bệnh viện). Đảng bộ Học viện nói chung thuộc loại đảng bộ thực hiện quy định này chứ không phải quy định số 54/QĐ-TW về chức năng, nhiệm vụ của đảng bộ, chi bộ cơ quan.

Thứ hai, chức năng, nhiệm vụ của Học viện chi phối chức năng, nhiệm vụ của Đảng bộ Học viện.

Nhiệm vụ chủ yếu của Học viện ta được Trung ương giao là đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và nghiên cứu khoa học. Thực hiện nhiệm vụ đó là trách nhiệm của cả Học viện trong đó có Ban Giám đốc Học viện, Ban Cán sự Đảng Học

viện chứ không chỉ của Đảng bộ Học viện. Như vậy, cả ba tổ chức trong Học viện đều nhằm thực hiện tốt nhiệm vụ chung đó nhưng có chức năng, nhiệm vụ, nội dung, phương thức hoạt động riêng. Không nhận thức rõ vấn đề này khi giải quyết mối quan hệ giữa ba tổ chức hoặc khi xác định và thực hiện chức năng, nhiệm vụ rất dễ lệch lạc, sai lầm. Quá trình thực hiện chức năng, nhiệm vụ của Đảng bộ không nhằm vào mục tiêu chung, không hướng vào thực hiện nhiệm vụ chung của Học viện là biểu hiện của sự lệch lạc: mỗi tổ chức chỉ lo thực hiện chức năng nhiệm vụ của mình không phối hợp, tạo điều kiện để các tổ chức khác hoạt động có hiệu quả là biểu hiện lệch lạc.

Thứ ba, khi xác định và thực hiện chức năng nhiệm vụ của Học viện cần lưu ý nét đặc thù sau:

- Đồng chí giám đốc Học viện đồng thời là Ủy viên Bộ Chính trị, là Bí thư Ban cán sự Đảng Học viện; đồng chí Phó giám đốc thường trực Học viện đồng thời là ủy viên Trung ương Đảng; đồng chí Bí thư Đảng ủy Học viện đồng thời là Phó giám đốc Học viện, là ủy viên Ban cán sự Đảng Học viện v.v... Đặc điểm đó có thuận lợi cơ bản, nhưng việc phân biệt chức năng, nhiệm vụ của Đảng bộ cũng dễ lẫn lộn, trùng lặp và khi thực hiện Đảng ủy ít chủ động và thường bị lu mờ. Với đặc điểm này cho phép Đảng bộ *chỉ cần tập trung thực hiện một số nhiệm vụ chứ không nên dàn đều*.

- Số đảng viên là học viên chiếm tỉ lệ lớn trong Đảng bộ. Đặc điểm học viên của Học viện cũng rất khác học viên các trường đại học và các loại trường khác. Chức năng, nhiệm vụ, nội dung phương thức hoạt động của các chi bộ học viên, các chi bộ ở các khoa, vụ, viện, trung tâm và các chi bộ ở khối hành chính, hậu cần cũng rất khác nhau.

Nếu không đi sâu nghiên cứu đặc điểm từng loại chi bộ thì việc xác định chức năng nhiệm vụ sẽ chung chung và khi thực hiện hiệu quả sẽ thấp. Nói chung toàn Đảng bộ thực hiện quy định số 51/QĐ-TW nhưng có một số

chi bộ lại nên thực hiện quy định số 54/QĐ-TW (trong phạm vi chi bộ) như những chi bộ ở khối văn phòng, hành chính, hậu cần.

- Chức năng của "Đảng bộ, chi bộ trong các đơn vị sự nghiệp là hạt nhân chính trị, lãnh đạo thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước ở đơn vị; lãnh đạo thực hiện công tác chuyên môn có hiệu quả, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của cán bộ, công nhân viên, hoàn thành nghĩa vụ của đơn vị đối với Nhà nước" (Quy định số 54/QĐ-TW).

Điều cần nhấn mạnh ở đây là hạt nhân chính trị, là chức năng lãnh đạo của Đảng bộ. Tính chính trị phải được quán xuyên, được thể hiện trên mọi mặt hoạt động của Đảng bộ.

- Về nhiệm vụ, trong quy định số 51/QĐ-TW có nêu 5 nhiệm vụ, bao gồm 14 điều thể hiện sự lãnh đạo toàn diện của Đảng bộ. Song với những nét đặc thù của Đảng bộ ta như đã trình bày ở trên; chỉ cần tập trung thực hiện thật tốt một số nhiệm vụ. Các nhiệm vụ đã có các tổ chức khác trong Học viện đảm nhiệm, Đảng bộ không nhất thiết phải tham gia mà chỉ cần kiểm tra, góp ý kiến. Ví dụ: điều 2 trong nhiệm vụ ghi: "Lãnh đạo xây dựng và thực hiện có hiệu quả các chủ trương, nhiệm vụ, mục tiêu công tác chuyên môn của đơn vị, thực hiện đúng chính sách, pháp luật của Nhà nước, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của cán bộ, công nhân viên, hoàn thành nghĩa vụ của đơn vị đối với Nhà nước".

Nhiệm vụ này Ban Giám đốc và Ban Cán sự Đảng Học viện phải đảm nhiệm chính, chịu trách nhiệm chính. Đảng bộ Học viện không thể quyết định chính và cũng không đủ điều kiện, phương tiện để bảo đảm thực hiện tốt nhiệm vụ này. Ở các trường và các Viện mà đồng chí thủ trưởng đơn vị không phải là đảng viên hoặc không có Ban Cán sự Đảng thì nhiệm vụ đó cần xác định như vậy. Nhưng đối với Học viện, Đảng bộ chỉ cần xác định những gì mà Đảng bộ cần làm và có thể làm được. Nếu đặt ra mà không làm hoặc không

thể làm được thì chỉ là hình thức; khi đó vai trò, uy tín của Đảng bộ sẽ giảm đi chứ không phải tăng lên.

Trong các nhiệm vụ của Đảng bộ, nên nhấn mạnh và thực hiện thật tốt 6 nhiệm vụ sau:

Thứ nhất, lãnh đạo tư tưởng:

Thực hiện nhiệm vụ này cần được cụ thể hoá. Sinh hoạt chi bộ phải coi trọng sinh hoạt tư tưởng. Sinh hoạt đảng không phải chỉ bàn việc mà bàn tư tưởng trong công việc. Những công việc chính quyền, chuyên môn đã bàn, đã nhất trí rồi chỉ cần bàn tư tưởng trong công việc. Những tư tưởng gì sẽ nảy sinh và đề phòng, khắc phục tư tưởng gì để thực hiện tốt nhiệm vụ chuyên môn. Đó là điều chi bộ cần bàn. Lãnh đạo tư tưởng phải kết hợp, thống nhất và thông qua các mặt hoạt động khác như thông qua công tác giảng dạy, nghiên cứu khoa học, thông qua công tác tổ chức và đời sống trong Học viện. Rất nhiều vấn đề tư tưởng nảy sinh từ trong chuyên môn, trong tổ chức cán bộ, trong hoạt động lãnh đạo quản lý hàng ngày ở Học viện. Lãnh đạo tư tưởng của Đảng bộ cần thông qua các hoạt động ấy, vì tư tưởng nảy sinh từ các hoạt động ấy và chỉ có thể được giải quyết thông qua các hoạt động ấy. Những lúc phân phối nhà, đất, xếp lương, đánh giá, đề bạt cán bộ, cử người đi nước ngoài v.v... là những lúc tư tưởng dễ nảy sinh. Tư tưởng được giải quyết tốt hay không là thông qua cách giải quyết các vấn đề đó có hợp lý, đúng đắn, công bằng hay không. Do đó, lãnh đạo công tác tư tưởng của Đảng bộ cần cụ thể hoá bằng các hoạt động cụ thể có liên quan đến tư tưởng. Nhiệm vụ này chỉ có Đảng bộ mới có điều kiện và khả năng thực hiện tốt nhất, đúng chức năng và nhiệm vụ nhất, không tổ chức nào có thể thay thế được.

Thứ hai, Đảng bộ lãnh đạo xây dựng và thực hiện các chủ trương nhằm phát huy quyền làm chủ của cán bộ, công nhân viên, thực hiện công bằng xã hội; thực hiện công khai về tài chính và phân phối, chống tham nhũng, trù dập, ức hiếp quần chúng.

Nhiệm vụ này, Đảng bộ Học viện đóng vai trò rất quan trọng. Vai trò, uy tín của Đảng bộ thông qua việc thực hiện tốt nhiệm vụ này. Do đó Đảng bộ cần cụ thể hoá thành quy chế để thực hiện.

Thứ ba, lãnh đạo thực hiện công tác tổ chức và cán bộ, đặc biệt là thực hiện nhiệm vụ ghi ở điều 7: "Cấp uỷ nhận xét, đánh giá cán bộ, miễn nhiệm, điều chuyển, nghỉ hưu, kỷ luật, khen thưởng, đãi ngộ... đối với những cán bộ thuộc thẩm quyền quản lý của cấp uỷ về những chủ trương kiện toàn tổ chức, sắp xếp bộ máy, xây dựng quy chế làm việc của đơn vị. Lãnh đạo thực hiện các nghị quyết đó.

Đảng bộ ở các trường chính trị phải thực hiện đầy đủ nhiệm vụ này. Riêng Học viện trong điều kiện có Ban cán sự Đảng nên cần phân cấp cụ thể. Những chức danh cán bộ nào Ban cán sự quyết, những chức danh cán bộ nào do Đảng uỷ quyết phải rõ ràng.

Thứ tư, lãnh đạo các đoàn thể quần chúng

Thực hiện nhiệm vụ này Đảng bộ có trách nhiệm chính. Đảng bộ tập trung thực hiện tốt các nhiệm vụ ghi ở điều 9 và điều 10 trong quy định 51/QĐ-TW. Đặc biệt là lãnh đạo phát huy quyền làm chủ của cán bộ, công nhân viên trong việc xây dựng Học viện, phát động và duy trì phong trào thi đua thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ được giao. Khen thưởng, kỷ luật đối với cán bộ, đảng viên đúng đắn kịp thời, thực chất, tránh hình thức.

Thứ năm, Đảng bộ tập trung làm tốt công tác xây dựng đảng như đã nêu từ điều 11 đến điều 15 trong quy định 51/QĐ-TW. Đặc biệt là xây dựng cấp uỷ và cán bộ lãnh đạo quản lý của Học viện và các đơn vị trong Học viện có phẩm chất, năng lực, gương mẫu, làm việc có hiệu quả, đoàn kết, có uy tín, tiêu biểu cho đảng bộ, chi bộ.

Thứ sáu, là nhiệm vụ kiểm tra và bảo vệ Đảng.

Kiểm tra của Đảng uỷ và kiểm tra của Uỷ ban kiểm tra phải được tiến hành thường xuyên, có chất lượng và hiệu quả hơn. Công tác kiểm tra của Đảng bộ cần tập trung vào một số nội dung:

- Kiểm tra Đảng chấp hành Điều lệ Đảng; nền nếp sinh hoạt.
- Kiểm tra đảng viên và chỉ bộ thực hiện các nhiệm vụ được giao, đặc biệt là kiểm tra việc thực hiện nhiệm vụ ghi ở điều 3, như phát huy quyền làm chủ của cán bộ, đảng viên, công nhân viên, thực hiện công bằng xã hội; thực hiện công khai về tài chính và phân phối, chống tham nhũng, trù dập, ức hiếp quần chúng.

Kiểm tra để khuyến khích, tuyên dương khen thưởng những việc tốt, những đảng viên tốt và góp ý, phê phán giúp đỡ kịp thời những đảng viên có khuyết điểm, sai lầm, làm cho phải trái, đúng sai rõ ràng. Có thể mới tránh được tình trạng xì xào, bàn tán ảnh hưởng đến tư tưởng, đến uy tín của cán bộ, đảng viên.

Vai trò, uy tín của Đảng bộ ta có được phát huy hay không phụ thuộc quan trọng vào kết quả công tác kiểm tra này. Nếu sợ động chạm không giám kiểm tra hoặc kiểm tra không nghiêm túc, làm nửa vời, không kiên quyết, không triệt để thì vai trò uy tín của Đảng uỷ sẽ lu mờ. Ban giám đốc, Ban Cán sự Đảng và những đảng viên, cán bộ nhân viên có ý thức trách nhiệm xây dựng Học viện đều mong mỗi Đảng uỷ có bản lĩnh, có kinh nghiệm, có phương pháp thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ kiểm tra của mình. Điều này không tổ chức nào có khả năng có điều kiện thực hiện tốt bằng Đảng bộ Học viện.

Trên đây là một số suy nghĩ của tôi về nhận thức và thực hiện chức năng, nhiệm vụ của Đảng bộ Học viện trong hoàn cảnh và điều kiện hiện nay. Với tổ chức, bộ máy hiện tại của Học viện, Đảng bộ nên tập trung vào 6 nhiệm vụ trên đây. Trên cơ sở này sẽ có quy chế cụ thể để thực hiện từng nhiệm vụ.